

SOCIAL LIV

| SURVEY |

KOMMUNALE CHEFER: "VI OPLEVER BUDGETPRES, MEN IKKE FORRINGELSER"

Læs resultaterne fra survey på **side 04**

| ANALYSE |

NYE VINKLER PÅ VOKSENSTØTTEN I ESBJERG

Nyt mindset øger både effektiviteten og udvikler fagligheden på \$85. Læs mere på **side 12**

| MINISTEREN |

MØD BØRNE- OG SOCIAL-MINISTEREN

Hvor skal socialområdet hen? Læs interview med Mai Mercado på **side 07**

BUDGETPRES PÅ SOCIALOMRÅDET

Udfordring eller opfordring?

→ I dette første nummer af SocialLiv har vi spurgt et bredt udvalg af kommunale chefer, om de oplever budgetpres på socialområdet. Det gør de – mere end 9 ud af 10 chefer svarer, at budgetpresset findes, og at det har været stigende inden for de seneste 5 år. Spørgsmålet er imidlertid, om budgetpresset også medfører service- og kvalitetsforringelser? Om budgetpresset udfordrer eller ligefrem gør det umuligt at give borgeren den indsats de har krav på? Eller om budgetpresset fungerer som en opfordring til at tænke anderledes og skabe innovation og effektivitet i indsatsen?

At et stort velfærdsområde, som det specialiserede socialområde er under økonomisk pres, er ikke et nyt fænomen, men det mindre kendte er, at presset kommer fra flere sider. Kommunerne har en generel stor bevågenhed på udgiftsniveauet, hvilket har betydet løbende nedskæringer på omkostningssiden. Budgetreduktioner er i sig selv ikke nødvendigvis en udfordring, men bliver det, når budgetreduktionerne følges af en stigende efterspørgsel på de leverede ydelser. Vi ser nemlig en øget efterspørgsel på ydelser efter eksempelvis voksenbestemmelserne, hvor reformerne på beskæftigelsesområdet af særligt førtidspension og kontanthjælp har været med til at øge efterspørgslen. Når flere udsatte borgere modtager

en aktiv beskæftigelsesindsats skabes der et øget behov for anden støtte og hjælp. Samtidig medfører reformerne stigende behov og krav til tværfaglig koordinering og samarbejde.

Men tilbage til cheferne. For mens et flertal vurderer, at de oplever et stigende budgetpres, så vurderer langt hovedparten også, at budgetpresset ikke har resulteret i service- eller kvalitetsforringelser. Som svar på budgetpresset arbejdes der med nye tiltag og nye løsninger, nye fortolkninger og forståelser af ydelser. På side 04 kan du læse resultaterne fra survey'en og blive inspireret af kommuner, der har valgt at gå nye veje.

FLEST OG MINDST PÅ SAMME TID

På side 09 kan du læse, at de i Lolland Kommune længe har vidst, at når det kom til nøgletalsopgørelser, så lå de altid helt i toppen af udgifter til socialområdet opgjort på indbyggertal. Spørgsmålene, som Lolland Kommune var efterladt med, var: Er der for mange borgere, der modtager ydelser eller er vi for dyre? I en analyse gennemført af Marselisborg har Lolland Kommune fået dokumentation for udgiftsniveauer og brugerforventninger, som viser at de med længder har flere borgere der modtager ydelser også sammenholdt med andre udsatte kommuner, men at de rent faktisk bruger færre penge end de

burde, når man tager højde for deres befolkningssammensætning.

Grunden til at Lolland Kommune møder en svær strukturel udfordring med flere ældre, store sociale problemer forstærket af negative flyttemønstre, hvor flere udsatte kommer til kommunen og flere ressourcestærke forlader øen, er netop, at de tænker nyt og skaber løbende innovation som bolværk mod budgetpresset.

TILRETTELÆGGELSE AF BOSTØTTE I ESBJERG

I Esbjerg Kommune er de løbende på udsigt efter områder, hvor de kan styrke fagligheden, øge effektiviteten eller ændre på strukturerne i forhold til tilrettelæggelsen af bostøtten. På side 12 kan du læse om Esbjergs forskellige tiltag på området, hvor de bl.a. arbejder med borgerne gruppevist, og se resultater fra en analyse Marselisborg netop har gennemført af §85.

EMPOWERMENT Gennem KOMPETENCEUDVIKLING – SIDE 16

Rehabiliterings- og habiliteringsdagsordnen fylder meget i Hjørring. Her har Kommunen som et led i en større investeringsstrategi arbejdet med modeller og systematikker til øget samarbejde på tværs af forvaltningsområder. I centrum for det hele findes samtalen og dialogen med borgeren. For hvis borgeren oplever større

JAKOB PAASKE JENSEN
DIREKTØR

ejerskab over udvikling og mål, såøges muligheden samtidig for, at borgerens selvhjælpsgrad stiger.

Læs på side 16 hvordan Marselisborgs kompetenceudviklingskoncept har understøttet Hjørring Kommune i at bringe myndighed og udfører tættere sammen med empowerment som fælles pejlemærke.

HVAD SKAL VI MED SOCIALLIV?

SocialLiv er sat i verden for at afdække og kommentere socialpolitiske emner og samtidig fungere som en platform for videntdeling mellem kommuner og øvrige interessenter. Målet er, at bladet skal sprede de gode idéer og den bedste praksis, så vi ikke nødvendigvis hele tiden skal opfinde de her dybe tallerkner. Vi ser frem til en løbende dialog med jer på socialområdet i de kommende år.

God arbejdslyst!

JAKOB PAASKE JENSEN, DIREKTØR,
MARSELISBORG – CENTER FOR
UDVIKLING, KOMPETENCE OG VIDEN

| LEDER |

BUDGETPRES PÅ SOCIALOMRÅDET

→ | Udfordring eller opfordring

SIDE 02

| SERVEY |

SOCIALCHEFERNE:

→ | "Vel er der budgetpres men det betyder ikke nødvendigvis serviceforringelser"

SIDE 04

| MINISTEREN |

MØD BØRNE- OG SOCIALMINISTEREN

→ | Mai Mercado (K) kommenterer surveyens resultater og fortæller om hendes visioner for området

SIDE 07

| ANALYSE |

FLERE, MERE OG MINDRE...

→ | Udgiftsanalyse viser at Lolland har markant flere udsatte borgere end selv andre udfordrede kommuner, at de bruger mere og flere ressourcer end andre kommuner, men at de rent faktisk bruger mindre end de burde, når man tager højde for Lollands befolkningssammensætning.

SIDE 09

| ANALYSE |

NYE VINKLER PÅ VOKSENSTØTTEN I ESBJERG

→ | Analyse i Esbjerg viser, at man ved at tænke indsatsen anderledes både kan øge effektiviteten og udvikle fagligheden på §85. En væsentlig faktor er at arbejde mere gruppebaseret.

SIDE 12

| EMPOWERMENT |

EMPOWERMENT Gennem KOMPETENCEUDVIKLING

→ | Læs hvordan Marselisborgs kompetenceudviklingskoncept har understøttet Hjørring Kommune i bringe myndighed og udfører tættere sammen med empowerment som fælles pejlemærke.

SIDE 16

| BAGSIDEN |

EMPOWERMENT Gennem AKTIVT MEDBORGERSKAB / BAGSIDEN

→ | Sagsbehandlere, konsulenter, tilbuds- og projektmedarbejdere skal give magten tilbage til borgerne. Men her kan frivillige spille en afgørende rolle.

9 UD AF 10 KOMMUNALE CHEFER SIGER:

”JA, SOCIALOM ER UNDER

Men heraf svarer over halvdelen, at det øgede budgetpres ikke har medført serviceforringelser i deres kommune. Et øget fokus på forebyggende og helhedsorienterede indsatser er løsningen og samtidig blandt de vigtigste dagsordener på socialområdet, siger cheferne.

→ Det kan virke paradoksalt, når flertallet af kommunerne på socialområdet beretter om et øget pres på deres budgetter, uden at det efterfølgende har forringet deres borgerrettede services. Men så klart er resultatet af den survey, som Marselisborg i april 2017 sendte rundt til direktører, chefer og afdelingsledere på socialområdet i landets 98 kommuner.

ØGET BUDGETPRES, MEN INGEN SERVICEFORRINGELSER?

Men hvorfor giver et oplevet budgetpres i flere kommuner ikke forringelser? Familie- og forebyggelseschef fra Vejle Kommune, Mikael Andreasen, kommer her med sin vurdering:

”Min holdning er, at der er penge nok i det offentlige system, vi som embedsmænd skal bare blive bedre til at bruge dem rigtigt – og få det nødvendige råderum fra politisk side. Det drejer sig om styring af faglighed, ikke kun styring på optælling af tid og penge, men i særdeleshed på styring af god faglighed i indsatserne og rettidig opfølgning på at målene i handleplanerne nås, og ikke mindst modet og initiativet til at bruge pengene så tidligt som muligt i børnenes liv, på tværs af en kommunes forskellige forvaltninger.”

Der findes, ifølge Mikael Andreasen,

tilstrækkelige midler på området. Han peger i stedet på, at de penge, som er på området, skal prioriteres og anvendes bedre.

Social- og sundhedsdirektør, Mette Heidemann, fra Middelfart Kommune peger på en anden, men relateret årsag til, at budgetpreset ikke har medført deciderede serviceforringelser. Ifølge hende er forandring og prioritering ikke ensbetydende med serviceforringelser:

”Hvis en borger har været vant til at få eksempelvis 10 timers støtte, og vi som kommune går ind og undersøger borgerens reelle behov, og det bliver vurderet til at være 7 timer, så vil de fleste borgere nok opleve det som en serviceforringelse på 30 pct. Når man tager noget fra nogen, vil det opleves som en forringelse, selvom det ikke nødvendigvis er tilfældet.”

I Middelfart Kommune er de på nu-

værende tidspunkt i gang med at revidere 600 sager for at undersøge, om indsatserne kan gøres billigere. Jf. Mette Heidemann påvirker det naturligvis socialrådgivernes arbejde, da det er blevet et arbejdsvilkår at have større fokus på, hvad skatteborgernes penge bliver brugt på, og samtidig giver et øget budgetfokus også mulighed for at se indsatsen med nye øjne.

HABILITERING, REHABILITERING OG TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE

Og det at se i et andet regi er netop, hvad cheferne vurderer som det vigtigste fokus, da de blev bedt om at prioritere mellem fire fokusområder. Resultatet af deres prioriteringer illustreres i figuren til højre. Mette Heidemann beskriver meget slående, hvad figuren også viser, nemlig at habilitering og rehabilitering er vigtigst på dagsorden på socialområdet for tiden.

Mette Heidemann beskriver meget slående, hvad figuren også viser, nemlig at habilitering og rehabilitering er vigtigst på dagsorden på socialområdet for tiden.

”Bevidstgørelse om værdien af at arbejde rehabiliterende og hvad det betyder på socialområdet, er den store dagsorden. Herunder arbejder vi med omlægning af arbejdsgange, tættere samarbejde på tværs af kommunen (bl.a. ifm. over-

> FAKTA OM UNDERSØGELSEN

Artiklen bygger på en survey, som blev udsendt i april måned til chefer og afdelingsledere i alle landets kommuner. 113 beslutningstagere fra 71 kommuner besvarede spørgsmålene, hvilket giver en svarprocent på 72.

RÅDET BUDGETPRES”

gange), effektmåling og omlægning til at arbejde i målrettede forløb”

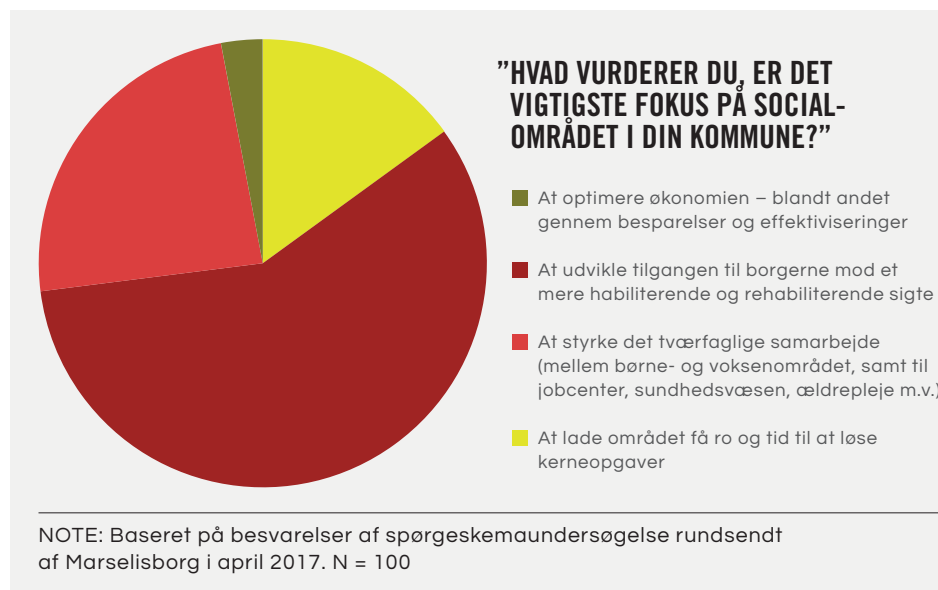
At særligt habilitering og rehabilitering er i højsædet viser, at kommunerne forsøger at udvikle servicetilgangen mod mindre indgribende- og mere forebyggende borgerrettede indsatser. Noget som Jes Svenninggaard, Handicap- og psykiatrichef i Favrskov Kommune, også bemærker:

”... i stedet for at starte et længere sagsudredningsforløb op, så møder vi borgerne med det behov og de ønsker, de nu engang har, og så går vi sådan set i gang med at hjælpe. Det kan man sige, det gjorde vi også før. Men før vi kom til at hjælpe, eller ikke hjælpe, der skulle man have gennemført et grundigt sagsbehandlingsforløb, og det kunne jo tage fire-fem måneder, før hjælpen blev iværksat. I dag har vi et ønske om, at når vi har nye henvendelser, så gør vi noget inden for syv dage. Så det er jo en anden hastighed, og det er helt klart ud fra den betragtning, at forebyggelse og en tidlig indsats virker bedre end alternativet.”

Der er altså stigende opmærksomhed på at møde borgeren, hvor borgeren er. At forebygge problemerne frem for at behandle dem. Det er blevet strategien i Favrskov Kommune, ligesom i så mange andre kommuner. Og der følger ofte en logik om at vælge den indsats, som er mindst krævende og indgribende.

DEN ”HELE BORGER”

Tværfagligt samarbejde er næst efter habilitering og rehabilitering det vigtigste fokuspunkt blandt de adspurgte i Marse-

lisborgs rundspørge. Mikael Andreasen fra Vejle Kommune fortæller, at der sættes stort på mere tværfagligt samarbejde i hans forvaltning. Han uddyber følgende omkring den tværfaglige indsats for børn:

”Det er tværprofessionelt samarbejde, der hvor man kan sætte sig ned og kigge hele vejen rundt om barn og familie. Der er en tendens til at de tænker skole, de tænker dagtilbud, de timer de er der, og så tager det specialiserede område sig af resten af tiden... det duer ikke. Vi som chefer og ledere er nødt til at sikre, at medarbejderne har muligheder for dette tætte samarbejde rundt om barnet 24/7. Det er det tværprofessionelle samarbejde dér, der skal mere fokus på”.

At komme før ud til borgerne, have bedre blik for deres nuværende behov og tilrettelægge en indsats ud fra den hele person, virker til at være kommunernes overvejende strategi på socialområdet. Det tegner et billede af, at man ved at tænke mere proaktivt og helhedsorienteret, søger at imødekomme det stigende budgetpres på området, og denne prioritering er med til at opretholde det gode serviceniveau. Men hvordan med skellet mellem strategi og praksis?

STRATEGI OG PRAKSIS

At kommunerne kan have en klar strategi for hvad deres strategier på socialområdet skal være, er en ting, men at oversætte

KOMMUNALE CHEFER:

MIKAEL ANDREASEN
VEJLE KOMMUNE

JES SVENNINGGAARD
FAVRSKOV KOMMUNE

METTE HEIDEMANN
MIDDELFART KOMMUNE

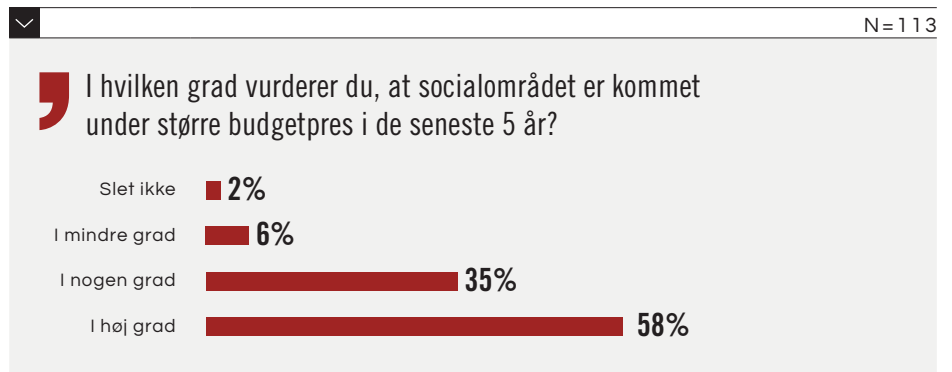

det i konkret praksis er en anden. Mikael Andreassen fortæller at det er en svær men også spændende proces at oversætte strategi til praksis, og at de i hans afdeling langt fra er i mål.

”I praksis der har vi i min afdeling 600 ansatte og de der 9 afdelinger, der har vi lavet helt ny strategi, der skal gå fra 2017-2020 (red.), hvor der er fokus på tidlig indsats, og der er fokus på det tværprofessionelle samarbejde og den gode sagsbehandling, da er det dét, som er i fokus i mit hus, mellem PPR, der støtter skolerne, mellem sundhedsplejen, myndighed, altså sagsbehandlerne, og så selve leverandørdelen, hvor vi har stor fokus på at udvikle de ydelser, der skal til for at afhjælpe de udækkede behov ved børn/unge og familier, så snart de er spottet...”

Det tegner altså et billede af, at prioriteringer og fokuspunkter er en ting, men at oversætte dem til konkret praksis er en anden.

For at vende tilbage til starten, så viser paradokset omkring budgetpres uden forringelser, at der på socialområdet er et potentiale for at gøre tingene mere effektive. Ligesom det også viser sig, at kommunerne er i en proces med at tænke nærmere over en mere helhedsorienteret borgerrettet indsats. En indsats som i sidste ende kan være med til at imødegå det stigende budgetpres. Strategierne synes at være til stede, men at overføre dem til konkret arbejdsgang kan være en større udfordring. På de næste sider kan du først læse, hvordan minister for børne- og socialområdet, Mai Mercado (K) forholder sig til survey-resultaterne og dernæst læse, hvordan de indenfor budgetrammen udvikler socialområdet i Lolland, Esbjerg og Hjørring Kommune. ■

NOTE: Baseret på besvarelser af spørgeskemaundersøgelse rundsendt af Marselisborg i april 2017

MAI MERCARDO

FOTO: FLEMMING LEITORP

SPØRGSMÅL

SVAR

Mai Mercado om survey i SocialLiv og hendes visioner for området

90 PCT. AF DE ADMINISTRATIVE OG POLITISKE BESLUTNINGSTAGERE I KOMMUNERNE OPLEVER ET STIGENDE BUDGETPRES. HVAD SKAL KOMMUNERNE GØRE FOR, AT ET OPLEVET BUDGETPRES IKKE MEDFØRER SERVICEFORRINGELSER UDE HOS BORGERNE?

Helt overordnet er det nødvendigt med en ansvarlig økonomisk politik i alle led, og det er mit indtryk, at kommunerne tager det ansvar på sig.

Mange kommuner arbejder målrettet med en re- og habiliteringsdagsorden. Det synes jeg er positivt. Det er i mine øjne en rigtig og fagligt forsvarlig måde at sikre bedre udnyttelse af ressourcerne. Det handler om at skabe progression hos borgeren og om at sikre, at borgeren bliver så selvstændig og selvhjulpne som muligt. Det er til gavn for både den enkelte borger og kommunens økonomi.

Nogle kommuner er langt i forhold til re- og habiliteringsdagsordenen, andre er ikke. Derfor er det også så vigtigt, at vi bliver endnu bedre til at lære af hinanden og gøre det, der virker.

FLERTALLET AF KOMMUNERNE VURDERER SELV (55 PCT.), AT ET OPLEVET BUDGETPRES IKKE MEDFØRER SERVICEFORRINGELSER I DERES EGEN KOMMUNE.

Den oplevelse tror jeg netop afspejler den faglige omstilling mod en re- og habiliterende tilgang, som mange kommuner har fokus på netop nu. Hvis kommunens besparelser fremkommer ved, at flere borgere får det bedre, bliver mere selvhjulpne

og derved får brug for en mindre indsats fra kommunen – ja i bund og grund får mere livskvalitet, så tænker jeg, at det må opleves som meningsfuldt og motiverende, at den iværksatte indsats virker efter hensigten.

Det rent faktisk at gøre tingene bedre, uden at det bliver dyrere, bør og skal være målet for kommunerne i en tid, hvor der opleves et budgetpres samtidig med, at en berettiget forventning fra borgere om en ordentlig og virksomhedsfuld indsats skal indfris.

HVAD ER DIN KOMMENTAR TIL DE ØVRIGE KOMMUNER (32 PCT.), SOM MENER, AT BUDGETPRESSET RENT FAKTISK MEDFØRER SERVICEFORRINGELSER? ER KOMMUNERNE GODE NOK TIL AT SAMARBEJDE OG TIL AT OPSAMLE BEST PRACTICE?

Der er mange faktorer, som afgør, hvordan en kommune oplever konsekvenserne af et budgetpres. Der er forskel fra kommune til kommune på indbyggersammensætningen, på hvor mange borgere den enkelte kommune har, som har brug for hjælp og

SPØRGSMÅL SVAR

støtte i hverdagen samt på den lokalpolitiske prioritering af kommunens midler. Men det er klart, at samtlige kommuner kontinuerligt har et ansvar for at forbedre indsatsen og ikke mindst for at lære af hinanden. Derfor er et af mine fokusområder også at sikre bedre data og mere virkningsfulde indsatser på socialområdet. Vi skal sikre, at vi ved, hvad vi gør, og hvad der virker – det er en væsentlig præmis for at skabe forbedringer og resultater både på kort og lang sigt.

ET STORT ANTAL AF DE ADSPURGTE BESLUTNINGSTAGERE UDTALER, AT UDVIKLING AF EN BORGERTIL- GANG RETTET MOD HABILITERING OG REHABILITERING ER DET VIGTIGSTE FOKUSOMRÅDE NETOP NU, BÅDE UD FRA ET ØKONOMISK OG ET FAGLIGT RATIONALE. VIL MINISTERIET UNDER- STØTTE KOMMUNERNES UDVIKLING VEDR. HABILITERING OG REHABI- LITERING?

Jeg er helt enig i, at det er den udvikling og tilgang, vi ser vinde frem - heldigvis. Det synes jeg er rigtig positivt, og jeg er meget optaget af at understøtte udviklingen. Netop nu behandles lovforslaget vedrørende en revision af servicelovens voksenbestemmelser. Med forslaget bliver det understreget, at servicelovens voksenbestemmelser i højere grad end i dag skal hjælpe borgeren til positiv udvikling og hjælp til selvhjælp. Og der bliver indført bedre muligheder for kommunerne til at iværksætte tidlige og forebyggende indsatser, således at problemerne ikke vokser sig store og udgiftstunge.

HVAD ER DINE VISIONER FOR OMRÅ- DET SOM NY BØRNE- OG SOCIALMINI- STER, OG HVILKE KONKRETE INITIA- TIVER IVÆRKSÆTTER MINISTERIET I DEN NÆRMESTE FREMTID?

Mit arbejde som børne- og socialminister tager udgangspunkt i tre overordnede mål: 1) Bedre rammer for børn og familier, 2) Hjælp og tryk for udsatte borgere og 3) En styrket deltagelse i samfundet.

Familien er det vigtigste i et barns liv. Derfor er det vigtigt, at børn, der ikke kan bo hos deres forældre, tilbydes et trygt og familielignende alternativ i netværket eller hos en plejefamilie. Derfor er jeg også i gang med at se på, om der er behov for nye initiativer, der kan være med til at styrke plejefamilieområdet.

Jeg har for kort tid siden præsenteret regeringens dagtilbudspil med 22 initiativer og afsat ekstra 580 mio. kr. til området over de næste fire år samt 120 mio. kr. årligt derefter. De tilførte midler skal sikre mere læring og trivsel for alle børn i dagtilbud – særligt også for de udsatte børn. Og vi skal kunne tilbyde mere fleksible løsninger, der passer til moderne børnefamilier.

Jeg arbejder også på et nyt system for skilsmissefamilier. Et særligt fokus er de mest komplekse sager, hvor der ofte er socialretlige problemstillinger på spil, og hvor der fremadrettet bl.a. skal være et langt tættere og koordineret samarbejde med de sociale myndigheder.

Til efteråret vil jeg præsentere en handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed. Med handlingsplanen skal vi sørge for, at vi bliver langt bedre til at forebygge hjemløshed, og at de, som allerede er hjemløse og ofte har levet et langt og hårdt liv på gaden, får bedre hjælp og støtte end i dag.

Derudover vil jeg præsentere en ny civilsamfundsstrategi. Civilsamfundet og det frivillige engagement trives i Danmark. Men jeg vil gerne understøtte civilsamfundets organisationer endnu bedre, så de får bedst mulige betingelser for at bidrage til indsatsen i forhold til at løse sociale udfordringer i lokalsamfundene.

Endeligt ligger det mig meget på sinde, at vi bliver endnu bedre til at hjælpe vores udsatte borgere til et mere stabilt og selvstændigt liv. Det handler blandt andet om, at flere skal være en del af fællesskabet. Samspelet mellem beskæftigelsesindsatsen og den sociale indsats er afgørende, hvis vi skal nå endnu længere på denne dagsorden. Derfor blev der også ved seneste satspuljeaftale afsat midler til at udvikle og afprøve en integreret indsats, hvor blandt andet én fast kontaktperson skal støtte borgere i overgangen fra ledighed til job.

HVILKE PEJLEMÆRKER SKAL KOMMUNERNE OG ØVRIGE INTERES- SENER NAVIGERE EFTER?

Jeg tror og håber, at et særligt fokus på den gode indsats, som sikrer borgeren den hjælp, som borgeren skal have for at opnå progression og udvikling, vil skabe et fælles ståsted at navigere efter for både kommuner og interessenter. Og jeg glædes derfor også over, at jeg hører, at det er et fokuspunkt, som parterne ofte finder en fælles interesse i at samarbejde omkring. Med samarbejde kommer vi længst. ■

FLERE, MERE ELLER MINDRE?

UDGIFTSANALYSE PÅ LOLLAND

På Lolland har de i lang tid ønsket sig vished for, om de sammenlignet med andre kommuner har et højere eller lavere udgiftsniveau på det specialiserede voksenområde. Via adgang til nye data i Danmarks Statistik, kunne Marselisborg fortælle Lolland... at det har de ikke!

→ Lolland Kommune oplever et faldende befolkningstal, en ændret befolkningssammensætning med en stigende andel ældre, og flere og flere voksne borgere uden for arbejdsmarkedet på mere eller mindre permanente forsørgelsesydelse. Det sammenholdt med en til- og fraflytningsproblematik, hvor flere ressourcestærke borgere, herunder de unge, fraflytter, mens flere ressourcetsvage borgere tilflytter kommunen medfører en massiv strukturel økonomisk udfordring. Spørgsmålet er dog, om Lolland bruger for mange penge, når man tager højde for befolkningssammensætningen?

”Det var egentlig noget, der over en længere periode var blevet italesat, også fra statslig hold, at vi i Lolland bruger rigtig mange penge, når man ser på enhedsomkostningerne pr. 18-64 årig indbygger.

Der blev lavet en del rapporter, som viste, at vi brugte mange penge. Det ville vi gerne se, om det nu kunne være rigtigt, fordi vi havde en opfattelse af, at vores borgere generelt er mere belastet af sociale og helbreds-mæssige problemstillinger end i andre kom-

muner”, udtaler Allan Ruders, Social- og Arbejdsmarkedschef i Lolland Kommune.

TODELT ANALYSEDESIGN

På den baggrund bad Lolland Kommune Marselisborg om at udarbejde en todelte analyse på det specialiserede socialområde, som dels så på udgiftsniveauet ift. befolkningssammensætningen, og dels så på, om Lolland Kommune selv kunne være mere omkostningseffektive og innovative i deres opgaveløsning.

Vores formål med analysen var altså at få afdækket, om Lolland Kommune har et udgiftsniveau på det sociale område, som i rimelig forhold svarer til det øvrige kommuner bruger på området, og derudover at se ind i egen butik og stille spørgsmålet ”er vi lige så omkostningseffektive og innovative, som vi burde være?”, fortsætter Allan Ruders.

REGISTERANALYSE

I efteråret 2016 gennemførte Marselisborg derfor en omfattende registeranalyse på socialområdet. En analyse der byggede på

følgende nye offentliggjorte data i Danmarks Statistik:

- Register- og populationsdata fra Danmarks Statistik omfattende 4,029,758 unikke personer fordelt på 69 kommuner, hvor der analyseres på en række samkørte registre med oplysninger, som kan belyse borgernes sociale belastningsgrad i sammenhæng til kommunernes udgiftsforbrug på socialområdet
- Registerdata fra Danmarks Statistik om befolkningen i 69 kommuner med oplysninger om borgernes offentlige forsørgelsesydelse, fysiske og psykiske lidelser, uddannelsesniveau, kriminalitet, indtægtsniveau, flyttemønstre, sociale ydelser mv.
- Oplysninger om udgifter i kommunerne til sociale foranstaltninger gennem regnskabstal
- Oplysninger om faktiske brugerandele på socialområdet, dvs. borgere som har modtaget sociale foranstaltninger i 2014 og 2015 i 23 kommuner (data fra Danmarks Statistik)

01

”De nye data giver os viden om, hvem der egentlig modtager sociale ydelser på det specialiserede voksenområde i flere danske kommuner. Vi står nu med et langt større indblik i, hvem disse borgere egentlig er, og hvad der karakteriserer dem. Det giver os en unik mulighed for at tage højde for den sociale belastningsgrad hos befolkningen, når vi laver analyser af udgiftsniveau på de sociale områder”, udtaler Lars Buchholt, direktør og partner i Marselisborg og projektleder på analysen.

SEKTORANALYSE

Marselisborg gennemførte dernæst en mere kvalitativ baseret sektoranalyse, hvor der gennem desk research, survey-resultater og interview med direktion, sektorledelse, udvalgte decentrale ledere, faglige koordinatore og medarbejdere m.m. blev udarbejdet et serviceeftersyn på den samlede værdikæde i organisationen vedr.:

- Strategi
- Organisering, samarbejde og tilrettelæggelse
- Styling
- Indsatser
- Kompetencer på leder- og medarbejderniveau

”Analysedesignet giver os for det første mulighed for at fortælle en hvilken som helst kommune, om de bruger tilpas, for mange eller få penge sammenholdt med deres befolkningssammensætning og for det andet, uafhængig af hvordan de ligger økonomisk, at kunne fremstille potentialer og anbefalinger til en mere effektiv drift både ud fra et økonomisk og et fagligt rationale”, udtaler Lars Buchholt.

RESULTATERNE

Resultaterne viste et tydeligt billede, nemlig:

1. At Lolland Kommune har det højeste offentlige forsørgelsestryk i landet. En udvikling der vil fortsætte grundet negative flyttemønstre, hvor flere socialt belastede borgere flytter til Lolland, mens de ressourcestærke forlader kommunen.
2. At Lolland Kommune har det højeste udgiftsniveau i landet. Selv hvis Lolland Kommune sammenlignes med andre kommuner med en udsat befolkningssammensætning, så findes de klart største udgifter stadig på Lolland.
3. At Lolland kommune også har den højeste andel af social belastede borgere, og derfor bør Lolland Kommune også have den højeste brugerandel på socialområdet, hvilket også er tilfældet. Analysen viser, at 3,5 pct. af Lolland Kommunes befolkning ml. 18-64 år burde modtage en social foranstaltning, når der tages højde for befolkningens sociale sammensætning.
4. At Lolland Kommune faktisk bruger færre penge end man burde når man sammenligner deres befolkningssammensætning med andre kommuner. Lolland Kommune har det klart højeste udgiftsniveau på socialområdet, men samtidig viser analysen, at Lolland Kommune i årene 2014 og 2015 ikke har haft et for højt udgiftsniveau på socialområdet set i forhold til andre

kommuner. Tværtimod har Lolland Kommune eksempelvis på voksenområdet anvendt min. 32 mio. kr. mindre end forventet, når der tages højde for befolkningssammensætningen på Lolland og i øvrige sammenligningskommuner.

Analysen viser ubetinget, at Lolland Kommune har ”flere” borgere, der bør have en socialforanstaltning, at kommunen derfor bruger ”mere” i form af at være indehaver af det højeste udgiftsniveau, men at kommunen i sammenligning med andre kommuner faktisk bruger ”mindre” end de burde, når man tager deres befolkningssammensætning in mente, konkluderer Lars Buchholt.

Allan Ruders tilføjer: ”Vi havde en hypotese om, at andelen af borgere, som havde behov for sociale ydelser steg i Lolland Kommune. Det er en generel tendens, men

KONTAKT

For lignende analyse og yderligere information kontakt:

Direktør
Lars Buchholt Pedersen

M: 5121 1944
E: lbp@marselisborg.org

LOLLAND KOMMUNE

For lignende analyse og yderligere information kontakt:

Social- og Arbejdsmarkedschef
Allan Ruders

M: 5467 6767
E: alrud@lolland.dk

FOTO: JEPPE CARLSEN

ALLAN RUDERS, SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSCHEF

det særlige er, at vores borgere nok er mere socialt belastet end i andre kommuner. Og det fik vi klart bekræftet. Det har givet stor værdi at kunne læne sig op ad en stærk statistisk model, som har kunnet bekræfte vores fornemmelse af, at der er nogle vilkår, som vedrører flyttemønstre og strukturelle rammer i Lolland Kommune, som ikke kan siges at være lokalt styrbare”.

ØKONOMISK- OG FAGLIGT OPTIMERET DRIFT

Sektoranalysen viste yderligere, at socialområdet og organisationen er præget af et konsistent fokus på styring af økonomi, budget og besparelser, men uden at man var gået på kompromis med fagligheden.

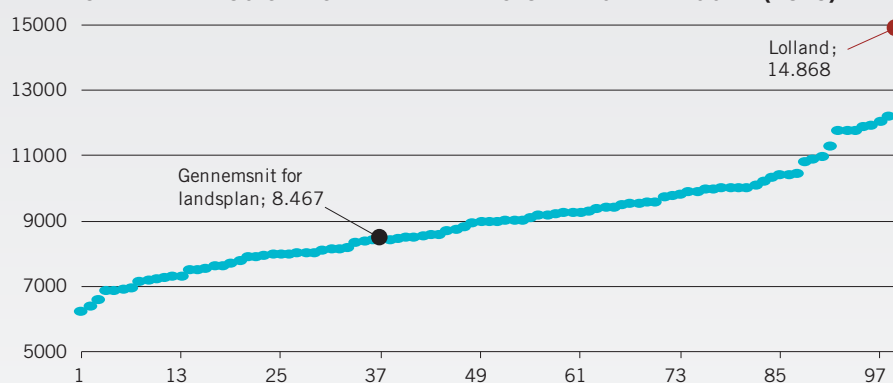
”Den største øjenåbner er nok, at der ikke er flere ”gratis” penge at finde. Det er faktisk i sig selv positivt både i retning af

det politiske niveau, som får et mere objektivt grundlag at beslutte på og særligt positivt i retning af medarbejderne, som nu faktisk får bevis for det, vi har vidst længe. At vi faktisk gør det rigtig godt, at vi ikke er for dyre, og at vores økonomiske udfordringer ikke kun er noget, vi selv kan styre”, siger Allan Ruders.

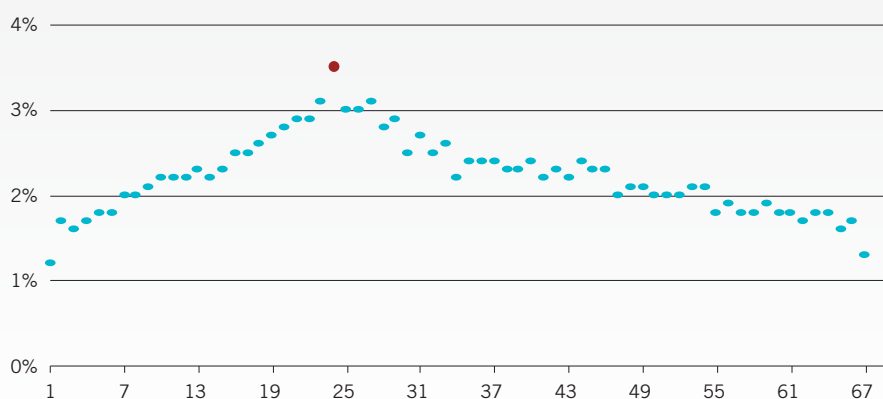
ANALYSENS ANVENDELSE

I skrivende stund er Lolland Kommune ved at implementere de forbedringsforslag, som sektoranalysen også indeholdte, mens man på politisk niveau vil anvende analysen til at gøre opmærksom på den strukturelle udfordring, som Lolland Kommune bl.a. har i relation til negative flyttemønstre, som gør at kommunen også fremadrettet har en økonomisk udfordring, som vanskeligt kan løses lokalt. ■

KOMMUNERNES NETTODRIFTSUDGIFTER TIL VOKSNE UDSATTE, HANDICAPPEREDE OG SINDSLIDENDE PR. 18-64 ÅRIG INDBYGGER (2015)

FORVENTET ANDEL AF MØDTAGERE AF SOCIALE FORANSTALTNINGER I BEFOLKNINGEN ML. 18-64 ÅR I LOLLAND KOMMUNE OG I ØVRIGE 66 KOMMUNER

BRITTA MARTINSEN

ESBJERG KOMMUNE

NYE VINKLER

PÅ VOKSENSTØTTE I ESBJERG

Esbjerg Kommune har i samarbejde med Marselisborg **analyseret voksenstøtteindsatsen**, §85. Analysen samt den eksisterende praksis i kommunen viser, at man ved at tænke indsatsen anderledes både kan øge effektiviteten og udvikle fagligheden. En væsentlig faktor heri er at arbejde mere gruppebaseret.

UDGIFTPRES PÅ VOKSENSTØTTE

→ Stigende servicekrav, længere levetid med funktionsnedsættelser, principper om længst tid i egen bolig og reformer af bl.a. kontanthjælp og førtidspension intensiverer indsatsen for at få udsatte borgere inkluderet på arbejdsmarkedet. Tendenser og bevægelser der alle skaber et pres mod mere socialpædagogisk støtte, herunder bostøtte.

Disse tendenser slår også igennem i Esbjerg Kommune, der over flere år har

effektiviseret og udviklet voksenstøtteindsatsen, og som faktisk formår at fastholde et nogenlunde udgiftsniveau til trods for udgiftspres og udgiftsstigning. Ikke desto mindre er der fortsat behov for at effektivisere og videreudvikle den igangværende indsats, forklarer Social- og Tilbudschef, Britta Martinsen:

”Vi synes, at vi havde været ude og røre så meget som vi overhovedet kunne, og at vi snart ikke kunne finde på mere... Så vi har haft det der behov for at sige, jamen hvad

er det næste skridt, hvad er den næste fase i den her udvikling, for der løber jo vand i åen hele tiden, og det har vi drøftet nogle gange. Så kombinationen af at vi var nået dertil, at det kunne være godt at få kigget på det, og så samtidig, kan vi også finde et rationale som gør, at vi kan hente nogle penge i forbindelse med det pres, vi har”.

BREDT ANALYSEDESIGN

Derfor indgik Esbjerg Kommune i foråret 2017 et samarbejde med Marselisborg om en analyse, der skulle fremstille potentialet for såvel økonomiske besparelser som anbefalinger til faglig udvikling. Målet var at øge ATA-tiden, og som led heri øge overblikket over opgaveløsningen og tidsforbruget på tværs af centre i kommunen.

Marselisborg opsatte et bredt analyse-design, der startede med at give medarbejderne taletid og få opsamlet deres idéer og forslag til meningsfulde effektiviseringer og faglige forbedringer. Idéerne blev sup- >>

2. OBSERVATIONER OG INTERVIEWS

ANALYSEDESIGN ▶▶▶

1. UDVIKLINGSWORKSHOPS

pleret af interviews med udvalgte ledere og medarbejdere, og registrerede medarbejdernes direkte tid med borgerne (ATA) i en 4 ugers periode fordelt på 1) personligt møde ude og hjemme, telefonisk kontakt, skypemøder, 2) indirekte tid med borgeren, 3) administrativ tid, 4) beredskabstid, øvrig tid og kørsel.

”Vi lavede et analysedesign med flere vinkler, så vi kunne komme grundigt omkring det enkle men samtidig vanskelige spørgsmål, som analysen skulle besvare. Altså hvordan ”Social og Tilbud” i Esbjerg Kommune kan nedbringe omkostningerne og fortsat fastholde et solidt serviceniveau til borgerne?”, fortæller udviklingschef hos Marselisborg Rie Wellendorf, som var ansvarlig for analysens gennemførelse.

GRUPPEBASEREDE YDELSER

Et hovedfund og en central anbefaling er, at forøgelse af ATA-tiden er mulig ved at lave flere gruppebaserede indsatser, under hensyn til, at nogle indsatser og ydelser kræver hjælp og støtte til den enkelte borger. Spørger man Britta Martinsen, er der både fagligt og menneskeligt god ræson i netop gruppebaserede indsatser, hun uddyber:

”En ting er jo, at der er et rationale i at løse noget i grupper frem for individuelt, men jeg er også stærk tilhænger af at løse ting i grupper, især med borgere hvor vi har nogle opgaver, der handler om at hjælpe

med at skaffe netværk, og facilitere at man får sådan et netværk. Fordi det giver altså noget andet, når du sidder sammen med nogen i en gruppe, end det gør når du kører ud og sætter dig ved Jens Peter, og kun ser Jens Peter i den kontekst. Der sker noget helt andet når man har mennesker i grupper, og ser dem sammen”.

VED LAVT FUNKTIONSNIVEAU

ER DET SIMPELTHEN NØDVENDIGT

MED EN MASSIV INDSATS

§79 FREMFOR §85

I Esbjerg Kommune tildeler man i stigende grad §79 ydelser frem for ydelser efter §85. Tildelingen sker ud fra to centrale rationaler i form af: 1) at hjælpe borgeren under de mest naturlige forhold, og 2) at levere en mindst mulig indgribende indsats. Som Britta Martinsen beskriver behovet:

”Der er nogle borgere, som får meget massive indsatser, og jo længere ind de kommer der, så kan de have brug for det. For du kan have så lavt et funktionsniveau, at vi simpelthen er nødt til at lave en massiv indsats. Men der er også borgere, der har brug for hjælp i en periode, men jo mere du kommer ind i det her system, jo mere in-

stitutionaliseret bliver de borgere, og vi tror meget på, at man har brug for at have så meget autonomi som overhovedet muligt, og det har man altså bedst, hvis man ikke er afhængig af et system”.

§79 ydelser faciliteres primært på Esbjerg Kommunes ”kraftcentre”, hvor den tildelte støtte er udviklet i tæt samarbejde med civilsamfundet og er generelt mindre indgribende. Her arbejdes der i højere grad med gruppebaserede indsatser, fremfor individuelle forløb hjemme hos den enkelte borger. Gruppeforløbene på Kraftcentret skaber ifølge Britta Martinsen netop mere naturlige processer, som i højere grad giver borgeren mulighed for at skabe netværk og sociale relationer:

”Tanken om kraftcenteret er faktisk født ud fra, at hvis vi kan give en indsats, som er så lille som overhovedet mulig, men vi alligevel kan støtte borgerne, så bliver de heller ikke en del af et system, som kan være med til at give de karakteristika. Vi har set nogle, som har været svært institutionaliserede og har svært ved at klare sig uden systemet. Så idéen er faktisk ikke født i en økonomisk tænkning, den er rent faktisk født i en faglig tænkning”, udtaler Britta Martinsen.

VIDENSDELING

Udover de gruppebaserede indsatser peger analysen på flere initiativer, som Esbjerg Kommune med fordel kan bruge til videreudvikling af deres voksenstøtteindsats,

3. TIDSREGISTRERING

herunder mere vidensdeling mellem centre og tilbuddene. ”Esbjerg Kommune er i vores optik langt fremme i udviklingen af voksenstøtte, og der er realiseret talrige optimeringer gennem de senere år. Det er dog også vores opfattelse, at der på centrene udtænkes kreative og rentable løsninger, som ikke automatisk bliver udbredt på tværs af centrene eller indenfor centre med de sammenlignelige rammevilkår”, vurderer Rie Wellendorf. At få udbredt de gode løsninger fra det ene center og tilbud til det andet bliver et af fokusområderne i den implementeringsproces, som gennemføres på baggrund af analysen.

EN MERE BORGERINDDRAGET DOKUMENTATION

Et andet potentiale er at tænke i alternativer i forhold til tidsanvendelse, hvilket også rummer borgerens inddragelse i

4. IMPLEMENTERINGSMØDER

afrapporteringen. Denne tanke er ikke fremmed for Britta Martinsen, og er et af de initiativer, der nu skal arbejdes videre med udtaler, Britta Martinsen:

”Noget af det vi skal ud og kigge på, det er, at man i så stort et omfang som det er muligt, involverer borgerne i noget af det som i dag er indirekte tid. Altså der hvor du overhovedet kan komme afsted med, sammen med borgeren, at drøfte de ting som skal indrapporteres... Så kan du jo kombinere noget af dokumentationskravet med direkte ATA-tid. Og det er ikke for at snyde med vægten, vi ved faktisk at det også har en pædagogisk effekt, at borgeren er involveret i det, og kan se ”hold da op, jeg har faktisk rykket mig, eller det her er forklaringen på, at der ikke er sket noget”. Det ved vi fra nogle af de historier vi har fået ind, at de faktisk reagerer på at kunne se det”. ■

KONTAKT

Hvis du ønsker at høre mere om analysen, så kontakt:

Udviklingschef
Rie Wellendorf

M: 5213 3435
E: riw@marselisborg.org

ESBJERG KOMMUNE

Social- & Tilbudschef
Britta Martinsen

M: 5133 5197
E: brmar@esbjergkommune.dk

ANALYSENS DATAGRUNDLAG

Baggrundsdato

- Relevant materiale fra økonomiafdelingen, herunder antal borgere fordelt på moduler
- Takstmodellen
- Organisationsdiagrammer
- Budgetter
- Vagtplaner
- Beskrivelser af gruppebaserede forløb og forbrugte timer i tilbuddene
- Økonomioversigt over visiterede timer/moduler i 2016

Kvantitative data

- Opgave- og tidsregistrering fra 180 medarbejdere over en periode på 4 uger

Kvalitative data

- Interviews med ledere af samtlige centre
- Interview med udvalgte medarbejdere på alle centre samt udviklingsmedarbejdere

EMPOWERMENT OG PROGRESSION

GENNEM

→ Marselisborg har i 2016 og 2017 understøttet investeringen gennem kompetenceudviklingsforløb for bl.a. myndighed og udfører på det specialiserede socialområde.

Målet er, at der skabes et fælles sprog på tværs af forvaltningsområderne, samt en gennemgribende tanke om at skabe øget empowerment. Mikael Karup Haugaard, leder af Myndighed Handicap i Hjørring Kommune, så kompetenceudviklingsforløbet med Marselisborg som en kærkommen lejlighed til at arbejde med oversættelse af habilitering og rehabili-

> HVAD ER EMPOWERMENT?

Centrale nøgleord for empowerment i den tværfaglige indsats er inddragelse, øget ansvarliggørelse og tro på, at borgerne kan selv, hvis de får den rette hjælp til det. Empowerment handler med andre ord ikke om, at alt ansvar fra den ene dag til den anden bliver lagt over på borgerens skuldre. Det handler derimod om at sætte nogle rammer, og støtte op om borgeren på en måde, som gør det muligt for borgeren at tage ansvar. Empowerment er ikke en "one size fits all". Det gælder om at møde folk, hvor de er, og derfra gradvist hjælpe dem ud af den afmagtssituation, de er havnet i, styrke deres handlekraft og dermed forbedre deres livskvalitet og levevilkår.

I Hjørring Kommunes byråd har man besluttet at investere i et styrket tværfagligt samarbejde med henblik på, **at flere udsatte personer opnår varig tilknytning til arbejdsmarkedet**. Metoden er styrket samarbejde, som på tværs af forvaltningsområder skal medføre bedre koordinering og tydeliggøre det fælles sigte sammen med borgeren.

KOMPETENCEUDVIKLING

tering koblet med empowerment, i såvel myndighedssamtalerne som i dialogen der gennemføres mellem borger og bostøtte.

”Jeg tænker egentlig at rehabilitering og empowerment hænger rigtig godt sammen. At det går godt hånd i hånd, og på den måde tænker jeg egentlig, at det passer rigtig godt ind i de strategier vi har. Man kan sige at rehabilitering er fokus på at rehabilitere og flytte borgeren, så de kan få funktioner tilbage, mens der i kompetenceudviklingsforløbet med Marselisborg er fokus på empowerment, og på hvordan vi involverer og støtter borgeren i at komme igennem en god og styret proces”, udtaler Mikael Karup Haugaard, leder af Myndighed Handicap, Hjørring Kommune, der har de fleste af sine medarbejdere i forløb hos Marselisborg.

DEN GODE MODTAGELSE – MYNDIGHED OG UDFØRER I ÉT FORUM

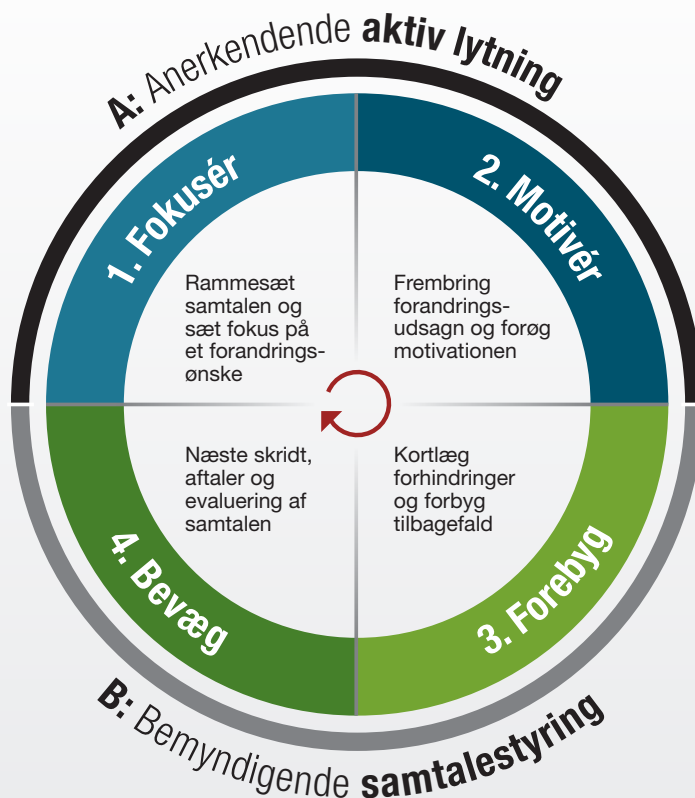
I mange år gennemførte Hjørring Kommune bostøtteindsatsen efter en klassisk BUM model, hvor der var forholdsvis tætte skodder mellem bestiller og udfører. Tanken var, at myndighed kortlagde behov og fastsatte målsætninger for bostøtteforløb, mens bostøtterne fik til opgave at iværksætte de rette indsatser, som skulle indfri målsætningerne. Det ændrer sig nu, fortæller Myndighedsleder Mikael Karup Haugaard: ”Nu sætter vi myndighed og udfører sammen i et forum, som kaldes den gode modtagelse. Her skal vi kunne handle umiddelbart og kvalificeret og på den måde være med til at løse borgerens

A: Anerkendende aktiv lytning

- Nøgleord
- Spejling
- Åbne-/hjælpe spørgsmål

B: Bemyndigende samtalestyring

- GameMastery

1. Fokusér

- Kontrakt (GameMastery)
- Livshjulet
- Detektivspørgsmål
- Flip mønten

2. Motivér

- Motivationsskalaen
- Værdiloop
- Ressourcespotting

3. Forebyg

- Forhindringsløb
- Undtagelses-spørgsmål
- Perspektivskift
- Mirakelspørgsmål

4. Bevæg

- Kaptajn spørgsmål
- SMART model
- Borgerens plan
- Tilbudsviften
- Afslutning (GameMastery)

problemer hurtigst muligt, og selvfølgelig kunne navigere udenom og forebygge eventuelle problemer”. Han forklarer, at det også handler om at skabe en overgang ”fra socialpædagogisk støtte i eget hjem til integreret målrettet rehabilitering”.

Mikael Karup Haugaard fortæller videre, at når et forløb starter, så er fokus på, at få skabt et godt samarbejde om at finde løsninger og muligheder. Målgruppen er typisk borgere, som henvender sig for at få hjælp, så de er oftest indstillet på, at der skal ske noget. Men på trods af, at der i udgangspunktet er fælles motivation og ønsker om forandringer, så kan der være uoverensstemmelser. Det kan være at borgeren mener, at vedkommendes behov er til én ydelse og sagsbehandleren mener behovet reelt set er et andet. Forventningsafstemningen kræver blandt andet, at der sker en tættere kontakt og bedre føling med den enkeltes udfordringer og problemer. Det kræver samtidig et andet kompetencesæt i forhold til samtalen og dialogen med borgeren.

Det var i den forbindelse, at fokus på empowerment samtaleteknikker og dermed Marselisborg kom ind i billedet. ”Vi oplever en stigende tiltro til, at hvis vi sætter borgeren mere fri i forhold til egen indsats, så vil resultaterne blive markant bedre, fordi borgeren oplever større handlfrihed og indflydelse og dermed bliver mere motiveret”, forklarer direktør og partner i Marselisborg Jakob Paaske, der er ansvarlig for Marselisborgs konsulent- og uddannelsesforløb på det specialiserede socialområde.

SAMTALEN STÅR CENTRALT

Det er afgørende, at borgeren får den relevante viden og støtte, der skal til for selv at kunne sammensætte sit forløb. Dét stiller store krav til dem, der holder samtaler med borgerne, da de skal mestre kunsten at understøtte processen uden at overtage styringen.

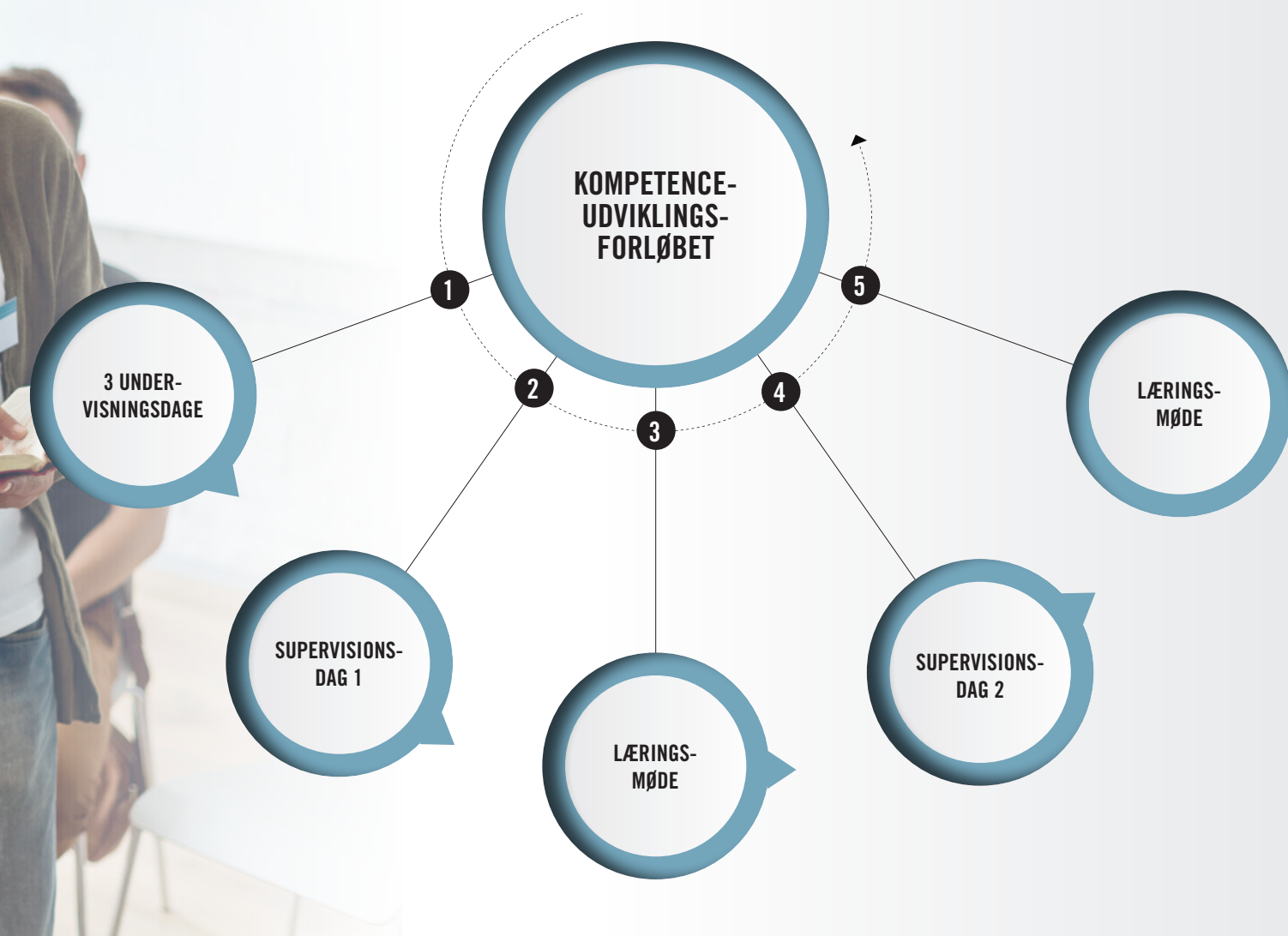
”Omdrejningspunktet for vores kompetenceudviklingsforløb er derfor et praksisnært undervisningsforløb og supervisors-

dage for medarbejderne, som har til formål at introducere et nyt og systematisk samtalekoncept, der understøtter empowermentprocessen hos den enkelte borger”, fortæller Jakob Paaske.

KOMPETENCEUDVIKLINGSFORLØBETS INDHOLD OG OPBYGNING

Kompetenceudviklingsforløbet fokuserer på anvendelighed og at redskabeliggøre samtalerne. Forløbet skal således ikke bare ”gøre opmærksom” på udfordringer ved samtaler og dialoger, men skal i høj grad kunne handlingsanvise hvordan medarbejderne kan imødegå behovsafdækning, motivation og forventningsafstemning i dialogen.

Som Mikael Karup Haugaard fortæller, ”så er det nogle andre redskaber vi skal have bragt i spil ift. den enkelte borger. Det er her samtaleteknikkerne, som ligger i empowermentforløbet kan bringes ind. Noget af det vi har taget direkte ind i den gode modtagelse, er det her omkring Gamemastery... simpelthen at få sat sig ned og løst

problemerne under nogle faste rammer og god mødestyring”.

Det indholdsmæssige omdrejningspunkt for kompetenceudviklingsforløbet er Marselisborgs samtalemodel 'Samtalens Pejlemærker'. Modellen angiver seks overordnede pejlemærker i en empowerment-orienteret samtale. Disse pejlemærker kan opfattes som en form for landkort, som den professionelle kan navigere efter i sin dialog med borgeren. Pejlemærkerne A og B, som udgøres af anerkendende aktiv lytning og bemyndigende samtalestyring, er fundament og afsæt for enhver samtale. På fundamentet står pejlemærke 1-4, som er fire trin til at få borgerens eget forandringsønske omsat til handling. Til hvert pejlemærke knytter sig en række konkrete samtaleteknikker og redskaber, som deltagerne træner både på og mellem undervisningsdage.

Kompetenceudviklingsforløbet sammensættes af undervisningsdage med tilhørende supervision og systematiske læringsmøder. Der indgår 3 undervis-

ningsdage, hvor empowerment foldes ud med fokus på praksisnære samtaleteknikker. Selve undervisningen forløber som en vekslen mellem korte teoretiske oplæg, gruppeøvelser og efterfølgende refleksion over praksis.

I forlængelse af undervisningsforløbet indgår der som udgangspunkt to supervisionsdage og et læringsmøde, med henblik på at sikre den stærkest mulige forankring af de tilegnede kompetencer i praktikerens hverdag. Supervisionen består i, at

en erfaren socialfaglig konsulent fra Marselisborg observerer samtalerne mellem medarbejder og borger, hvorefter han/hun yder sparring til sagsbehandleren på baggrund af observationerne. Her vil konsulenten blandt andet forholde sig til, hvordan medarbejderen benytter de tilegnede teknikker, om der er grund til at ændre på den måde dialogen håndteres, og hvordan de enkelte delelementer i samtalen eventuelt kan håndteres bedre fremadrettet. ■

KONTAKT

Hvis du ønsker at høre mere om kompetenceudvikling fra Marselisborg, så kontakt:

Direktør og partner
Jakob Paaske

M: 5338 7220
E: jjp@marselisborg.org

HJØRRING KOMMUNE

Hvis du ønsker at høre mere om Hjørring Kommunes erfaringer, så kontakt:

Leder af Myndighed Handicap
Mikael Karup Haugaard

M: 4122 5099
E: mikael.karup.haugaard@hjoerring.dk

EMPOWERMENT SOM AKTIVT MEDBORGERSKAB

Medarbejdere på beskæftigelsesområdet, socialområdet og øvrige velfærdsområder arbejder empowermentbaseret for at sætte borgerne i stand til at tage magten tilbage. I den proces kan frivillige spille en afgørende rolle.

PUBLIKATIONER OM FRIVILLIGHED

Du kan læse mere om frivillighed i beskæftigelsesindsatsen i disse publikationer, som du gratis kan hente på www.marselisborg.org

”FRIVILLIGE ROLLEMODELLER”

Metodehåndbog, der detaljeret beskriver, hvordan ressourcerstærke voksne og seniorer med fordel kan agere som rollemodeller for udsatte unge.

”BESKÆFTIGELSE NU APRIL 2014”

Temanummer vedr. frivillighed herunder frivillige rollemodeller

→ Empowerment som udgør et fundament for den kompetenceudvikling, som vi bl.a. skriver om i dette nummer af SocialLiv udvikles, implementeres og forankres i maskinrummet af kommunernes social- og beskæftigelsesindsats, men det stiller dog spørgsmålet: Er empowerment alene en offentlig opgave, eller kræver den et aktivt medborgerskab, hvor frivillige bidrager til, at borgerne reelt kan tage magten tilbage?

Marselisborg tror på det sidste. Den frivillige kontakt tilbyder en unik kontakt til og berøring med 'det almindelige levede liv i Danmark', og det billede er en vigtig del af at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet igen. Rigtig mange udsatte grupper bliver hurtigt omsluttet af professionel indsats, og har en mangelfuld forbindelse til det omgivende samfund. I den sammenhæng er det tydeligt, at udsatte borgere har brug for at møde frivillige, som ikke kommer med en agenda om en målrettet personlig udvikling med et specifikt arbejdsmarkedsrettet formål, evaluering og dokumentation.

”Derfor skal frivillighed ikke længere ses som det ekstra pift, prikken over ’i’et’ eller fløden i kaffen, men snarere som en del af rugbrødet i velfærdssamfundet”, vurderer adm. direktør Søren Dinesen.

Marselisborg har sammen med nu 16 kommuner udviklet et koncept for netværk af rollemodeller, som særligt er blevet iværksat målrettet til udsatte unge. Indtil videre har mere end 250 frivillige rollemodeller fået skabt og fastholdt givtige relationer, motivation, selvværd – og øget uddannelsesaktivitet for de unge. ”Vi kan blandt andet se effekten ved frivillige mentorer i indsatsen for fastholdelse af unge i uddannelsesforløb, hvor det at have en mentor, man kan kontakte også uden for kommunernes åbningstid, giver et andet løft i forhold til adfærd og perspektiv på egen situation”, udtaler Søren Dinesen.” ■

Hvis din kommune er interesseret i at styrke samarbejdet med frivillige i beskæftigelsesindsatsen, så kontakt:

Adm. direktør,
Søren Dinesen

M: 2022 3791
E: sd@marselisborg.org

